

Noorse benzine met bio-ethanol

Van onze redactie economie

AMSTERDAM – De Noorse oliemaatschappij Statoil levert automobiliten vanaf vandaag 5 procent bio-ethanol in de brandstof. 40 procent van de Statoil benzinstations gaat de nieuwe brandstof verkopen onder de naam Bensin 95.

De nieuwe benzine vereist geen aanpassingen aan de motor of het brandstofsysteem. Door de toevoeging van 5 procent bio-ethanol wordt de uitstoot van broeikasgassen jaarlijks met 11.000 ton verlaagd.

De introductie van Bensin 95 vergde een aanpassing van de Noorse wetgeving ten aanzien van de import en opslag van bio-ethanol. Volgens Statoil kan een gemiddeld gezin bij overschakeling naar Bensin 95, de uitstoot van CO₂ met 80 kilo verminderen. Vorig jaar introduceerde Statoil al een diesel met 7 procent biodiesel. De totale reductie van broeikasgassen bedraagt door de introducties van Statoil nu 66.000 ton.

Bobi Tsankov

Bekende journalist Bulgarije vermoord

SOFIA – Een bekende en omstreden bulgaarse journalist is gistermiddag doodgeschoten in Sofia.

Twee schutters openden in het centrum van de Bulgaarse hoofdstad het vuur op de 30-jarige Bobi Tsankov, die naar eigen zeggen banden met onderwereldfiguren onderhield en een boek over de Bulgaarse maffia schreef.

Hij was op slag dood. Twee lijfwachten van hem liggen zwaargewond in het ziekenhuis. Tsankov lichtte in november de politie in over doodsbrengingen die hij ontving aan de vooravond van de publicatie van zijn boek. Op weg naar zijn advocaat was hij beschoten.

Tsankov presenteerde programma's op radio en televisie. Ook schreef hij in het schandaalblad *Weekend* over de Bulgaarse maffia. Hij was bij verscheidene schandalen betrokken. Zo werd hij beschuldigd van het manipuleren van spelletjes op de radio.

Tsankov ging prat op zijn relaties met vooraanstaande criminelen, onder anderen de in 2003 in Amsterdam geliquideerde Konstantin Dimitrov. Ook beweerde hij dat hij een van de grootste drugsbazen van Bulgarije, Metodi Metodiev, aan een vals paspoort had geholpen, zodat die kon verdwijnen. In 2006 raakte hij gewond, toen een bom 'als waarschuwing' bij zijn huis ontplofte.

Twee jaar geleden werd de Bulgaarse misdaadauteur Georgi Stoev doodgeschoten na de publicatie van een serie boeken over de opkomst van de Bulgaarse maffia in de jaren negentig.

Sinds de val van het communisme in 1989 is slechts één maffiaabaas achter de tralies gezet en nog geen enkele ambtenaar veroordeeld wegens corruptie in het Oost-Europese land.

De nieuwe regering van Boiko Borisov heeft hardere maatregelen aangekondigd om de wijdverbreide maffiapraktijken en corruptie aan te pakken.

Icesave

- 'Alles ligt nu weer open'

Icesaving juist blij met veto van president

Icesaving, de vereniging die 250 Nederlandse spaarders vertegenwoordigt, is juist opgelucht dat de IJslandse president de Icesave-deal niet heeft ondertekend.

Janne Chaudron
redactie economie

„Alles ligt weer open. We moeten nu met de IJslanders om de tafel om een economische in plaats van een financiële deal te sluiten.” Dat zegt Gerard van Vliet van Icesaving, de vereniging die 250 Nederlandse spaarders vertegenwoordigt die meer dan 100.000 euro hadden gestald op een rekening van Icesave. Zij krijgen tot een ton vergoed van de Nederlandse overheid, de rest zijn ze nu kwijt. Hun gezamenlijk verlies zou 25 miljoen euro bedragen.

Waar Nederlandse en Britse politici gisteren geschokt reageerden op de weigering van de IJslandse president om het Icesave-akkoord niet te tekenen, was Van Vliet opgelucht. „De overeenkomst die op tafel lag was zeer omstreden en ging volledig voorbij aan de spaarders en lagere overheden die gedupeerd zijn”, zegt van Vliet, die samen met een IJslandse collega een boek schrijft over het Icesave-debacle. Met deze overeenkomst zou het volgens Van Vliet lange tijd duren voordat Nederland zijn geld zou terugkrijgen. „Dat komt omdat er inmiddels al dertig juridische procedures, vooral afkomstig van hedgefondsen, lopen tegen het failliete Landsbanki (het moederbedrijf van Icesave, red.). Dat versnelt het proces van terugbetaling niet.”

Van Vliet hekelt de rol die de Nederlandse politiek heeft gespeeld. „Bos heeft zich als een soort deurwaarder opgesteld. Hij eiste 5,5 procent rente op de 1,3 miljard euro die hij van IJsland tegoed heeft. (Bos heeft dat geld voorgeschoten om Ne-

derlandse spaarders tegemoet te komen, red.). Dat is meer dan de Icesave spaarders aan rente hebben gekregen. Het akkoord dat op tafel lag was daarom eenzijdig. De IJslandse bevolking kreeg er niets voor terug.” Volgens Van Vliet een slechte gang van zaken. „En aan de rol die De Nederlandsche Bank (DNB) in deze kwestie heeft gespeeld, is volledig voorbijgegaan. Zij hebben wel degelijk schuld, maar kwamen er op deze manier makkelijk onderuit.”

Van Vliet doet op het onderzoek dat minister Bos in juni presenteerde. Daarin kwam naar voren dat DNB weliswaar geen wettelijke grond had om Icesave in Nederland te weigeren, maar dat DNB Icesave wel 'welwillend en voorzichtig' heeft behandeld. Wellicht had DNB anders kunnen optreden, zo bleek uit het onafhankelijke onderzoek.

'Bos heeft zich als een soort deurwaarder opgesteld'

De impasse rond de terugbetaling brengt volgens Britse en Nederlandse politici ook de pogingen van IJsland om toegelaten te worden tot de Europese Unie in gevaar. Van Vliet: „Maar in dit geval kan je niet om het volkssentiment heen. 60.000 IJslanders hebben een petitie ondertekend tegen de Icesave-overeenkomst. Ter vergelijking: dat zouden drie miljoen Nederlanders zijn.”

Hoe moet het dan wel volgens Van Vliet? „Bos moet een economische overeenkomst sluiten. Nederlandse bedrijven kunnen bijvoorbeeld investeren in de IJslandse visserij, energie- en bankensector. Daar profiteert de Nederlandse én de IJslandse economie van. Zo kan IJsland het verschuldigde bedrag terugbetalen.”

Zelfmoordterrorist op CIA-basis was Jordaanse dubbelspion

Van onze redactie buitenland

AMSTERDAM – De zelfmoordterrorist die vorige week een aanslag pleegde op een basis van de Amerikaanse CIA in Oost-Afghanistan, blijkt een dubbelspion te zijn geweest.

De man, Hoemam Halil Aboe-Moel-al al-Balawi, een 36-jarige dokter uit Zarka in Jordanië, zou met de CIA-agenten hebben afgesproken omdat hij over informatie beschikte over de tweede man van Al-Kaida, de Egyptenaar Ajman al-Zawahiri.

Balawi was meer dan een jaar geleden aangehouden door de Jordaanse inlichtingendienst. Die verkeerde in de waan dat ze hem zo ver hadden gekregen voor de dienst te werken. Hij kreeg opdracht zich in Afghanistan als Al-Kaida-sympathisant voor te doen en Zawahiri te vinden.

Hij werd vervolgens uitgenodigd op Camp Chapman, een streng bewaakte basis van de Amerikaanse

Centrale Inlichtingendienst in de provincie Khost, bij de grens met Pakistan, omdat hij informatie zou hebben omtrent de verblijfplaats van Zawahiri.

Bij het betreden van de basis werd hij niet gecontroleerd, en kort daarop blees hij zichzelf op. Bij de aanslag kwamen zeven CIA-medewerkers om, en een agent van de Jordaanse inlichtingendienst, Ali bin Zaid.

De familie van Balawi zegt op de hoogte te zijn geweest van zijn wens te willen sterven in de djihad, maar door hem te zijn misleid. Balawi had hen verteld dat hij in Turkije ging studeren.

De vraag is waarom er zoveel mensen aanwezig waren bij de ondervraging op de Amerikaanse basis. Normaal gesproken zijn daar slechts een of twee medewerkers en een tolk bij, om te voorkomen dat de identiteiten van de medewerkers en de ondervraagden bekend worden.

Andri Snær Magnason met een van zijn vier kinderen.

'Frustratie belangrijkste reden voor steun Icesave-petitie'

Andri Snær Magnason

Leeftijd: 36
Beroep: schrijver
Getrouwd, 4 kinderen
Woonplaats: Reykjavik

„Om te betalen voor Icesave zou ik meer boeken kunnen schrijven. Of meer kinderen kunnen nemen en hun nieren verkopen aan Nederland en Engeland.” Door de crisis is het dagelijks leven van Magnason niet veranderd. „Mijn leven was altijd al vreemd”, grinnikt de bekende schrijver, die vooral bekend is door 'Dreamland', zijn bestseller over de aantasting van de maagdelijke IJslandse natuur ten behoeve van aluminiumsmelterijen. Magnason heeft de petitie tegen de terugbetaalregeling niet ondertekend. Volgens hem is 'frustratie' de belangrijkste reden dat veel van

Trouw woensdag 6 januari 2010

Trouw woensdag 6 januari 2010

Hálfdrán Einarsson, de oudste persoon van het dorpje Bolungarvik.

'Visindustrie kan belangrijke rol spelen bij oplossen crisis'

Hálfdrán Einarsson

Leeftijd: 92
Beroep: beroep: visser
Weduwnaar
Woonplaats: Bolungarvik

„Als ik jonger was, zou ik de zee op gaan en zoveel mogelijk vis vangen om IJsland er weer bovenop te helpen”, vertelt Einarsson. „De visindustrie kan een belangrijke rol spelen bij het oplossen van de huidige crisis in IJsland”, zo meent de oud-zeeman, die op zijn vijftiende begon als maatje op een visserschip en zich opwerkte tot kapitein en eigenaar van vijf schepen. „Als we veel vangen, brengt dat buitenlands geld in het laatzje. Ik geloof er namelijk niet in dat we de oceaan leeg kunnen vissen. De vissers vertellen me dat er nog steeds veel vis is”, zegt Einarsson.

Hildur Adalbjörg Ingadóttir

FOTO'S GERDIEN WOLTHAUS PAAUW

'Ik wil heel graag terug naar IJsland, maar er zijn geen banen'

Hildur Adalbjörg Ingadóttir

Leeftijd: 28
Beroep: fysiotherapeut
Alleenstaand, geen kinderen
Woonplaats: Aarhus, Denemarken

„Ik kan bijna niet wachten om naar IJsland terug te gaan. Ik hoor mijn eigen stem: ik kom eraan, ik kom eraan, ik kan alleen niet over deze rivier komen.” Vorig jaar rondde Ingadóttir haar studie tot fysiotherapeut af in Denemarken. „Ik wil heel graag terugkeren naar IJsland, maar dat kan nu niet omdat er geen banen zijn.” Ze woont al vijf jaar in Denemarken. „In IJsland ben ik zonnig en luidruchtig, in Denemarken ben ik vaak stil en serieus.” Elke zomer werkt Ingadóttir als parkwachter in haar vaderland. Afgelopen zomer ontmoette ze veel

gezinnen die vroeger naar het buitenland op vakantie gingen, maar nu – vanwege de financiële crisis – in IJsland blijven en daar de schoonheid van hun eigen land herontdekken.

„We waren gewend geraakt aan zo een hoog tempo, dat we geen tijd meer hadden om na te denken. Door de crisis zijn we gedwongen om na te denken.” Haar droom is om in IJsland een project te starten met ouderen en 'positief ouder worden'. „Tijdens mijn studie heb ik geleerd dat je op hoge leeftijd nog heel fit en jong van hart kunt zijn. Dit draagt bij aan een hogere levenskwaliteit. Oudere mensen moeten zich hiervan bewust worden. Ik zou zo graag naar IJsland terugkeren om deze droom te vervolgen. Ik kan bijna niet wachten.”

Petra Sjouwerman

Franse elitescholen vrezen komst arbeiderskinderen

Het rommelt aan de *grandes écoles*, de scholen voor de Franse elite. De regering wil dat ze meer kinderen van lager opgeleiden toelaten.

Van onze redactie buitenland

In Frankrijk gaan de beste leerlingen niet naar een universiteit, maar naar een van de 221 *grandes écoles*. Na hun afstuderen kunnen ze meestal probleemloos aan de slag in de hogere regionen van het bedrijfsleven of het openbaar bestuur.

De kritiek op dit systeem is al oud, maar neemt de laatste jaren toe. De scholen zouden, zonder dat ze er erg in hebben, niet alleen selecteren op intelligentie, maar minstens zoveel op sociale afkomst. De *grandes éco-*

les reproduceren de Franse elite, zo fulmineerde de beroemde socioloog Pierre Bourdieu.

Zeker is dat kinderen van lager opgeleiden duidelijk in de minderheid zijn. De minister voor hoger onderwijs Valérie Pécresse wil hier iets aan doen. Alleen stuit zij tot nu toe op verzet bij de club van de *grandes écoles*, verenigd in de CGE.

Die verdenkt Pécresse ervan dat zij een quotasysteem wil invoeren. Voortaan zou 30 procent van de studenten op een grande école uit beursstudenten moeten bestaan. Want een studiebeurs krijg je in Frankrijk alleen als je ouders weinig verdienen. Volgens Pécresse is het alleen een streefcijfer. De scholen moeten de manier waarop zij selecteren aanpassen en gewoon meer hun best doen, vindt zij.

Maar juist daar zal het misgaan,

voerspelt de CGE. Want als toelatingsexamens rekening houden met kennishiaten van sommigen, is het niveau niet meer voor iedereen gelijk en zal het gemiddelde dus dalen. „Een asociale redenering”, zo zei Richard Descoings die de baas is van een bekende eliteschool in Parijs, Sciences Po. „Alsof intelligentie is voorbehouden aan de 'rijken'.”

Descoings laat al jaren talentvolle kinderen uit de *banlieues* toe om in twee jaar klaar te stomen voor een aangepast toelatingsexamen. Volgens Descoings missen deze leerlingen vooral de algemene ontwikkeling die vanzelfsprekend is voor leeftijdgenoten uit betere buurten. Een aanstaand rapport van een commissie moet antwoord geven op de vraag in hoeverre sprake is van 'sociale discriminatie' bij de toelatingsexamens.

Sneeuw en ijs veroorzaken chaos in Groot-Brittannië

LONDEN – Zware sneeuwval en ijzige temperaturen hebben gisteren in Groot-Brittannië tot een verkeerschaos geleid. Verscheidene luchthavens moesten worden gesloten en ook treinen en bussen reden niet of met grote vertragingen. Honderden scholen bleven dicht, met name in Schotland. Voor het zuiden van het land werd gisteren dertig centimeter sneeuw voorspeld. Omdat wegens toenemende vraag een tekort aan gas dreigt, hebben de autoriteiten elektriciteitsleveranciers opgeroepen tijdelijk over te schakelen op andere brandstoffen, zoals olie en steenkool.

Pensioenen van Poolse communisten gekort

WARSCHAU – Polen heeft per 1 januari de pensioenen van zo'n 24.000 ambtenaren en leden van de geheime dienst uit het communistische tijdperk met meer dan 50 procent gekort. Het parlement nam hiertoe vorig jaar een wet aan, omdat deze personen zich schuldig zouden hebben gemaakt aan schending van de mensenrechten. Hun maandelijkse uitbetalingen zijn gekort tot gemiddeld ongeveer 3000 zloty (731 euro). Onder degenen die worden getroffen is de laatste communistische leider van Polen, Wojciech Jaruzelski (86).

Italiaanse politie arresteert 14 maffiale leden in Napels

ROME – De Italiaanse politie heeft rond Napels zeker veertien vermoedelijke leden van maffiabendes ingerekend. De bendes – in Napels *camorra* genoemd – vechten in de regio om de macht. De arrestanten worden verdacht van betrokkenheid bij zestien moorden, afpersing, drugs- en wapenhandel en lidmaatschap van een criminele organisatie. Eerder pakte de politie al een aantal *camorra*-kopstukken op. Er zijn naar schatting zeventig *camorra*-groepen actief in Napels en het omliggende gebied. De bendes tellen in totaal zo'n 5000 leden.

'Millenniumbug' slaat toe in Duitse pinpassen

BERLIJN – Miljoenen Duitse bankkaarten zijn getroffen door een 'millenniumbug'-achtig probleem, omdat zij werken met software die het nummer 2010 niet aankan. Dat heeft een vertegenwoordiger van de bankensector gisteren gezegd. Zo'n twintig miljoen pinpassen en 3,5 miljoen creditcards – bijna de helft van het totaal aantal bankkaarten – zijn getroffen. Uren nadat het probleem de kop opstak, zijn pinautomaten aangepast om ervoor te zorgen dat klanten geld konden opnemen. Het probleem zal waarschijnlijk uiterlijk maandag zijn verholpen.

Airbus overweegt project A400M te schrappen

PARIS – Vliegtuigbouwer Airbus overweegt het A400M-project te schrappen. Het militaire transportvliegtuig ging vorige maand in Spanje voor het eerst de lucht in, maar blijft verlies maken. Personeel dat aan de A400M werkt kan naar civiele programma's worden overgeheveld. Het A400M-project werd zes jaar geleden door België, Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Luxemburg, Spanje en Turkije opgezet. Het vliegtuig, dat de Amerikaanse C-130 Hercules en de Europese Transall moet vervangen, is veel duurder uitgevallen dan begroot.